

FØROYA SOSIAL-DEMOKRATUR

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BROÐURSKAPUR

Nr. 23

Lýsingarprísur fyri mm: 12 oyru á
1. síðu, 10 oyru á 3. og 4. síðu

Leygardag 10. juni 1950

Bladið verður bílagt á posthúsinum, og
kostar kr. 2,50 + porto um fjórðingsárið

24 Árg.

HVØR EIGUR REGLAN AT VERA FYRI ÚRSKURÐINUM?

Vit eru komin í ta støðu, at landsstýrið og lögtingið í einstökum málum toga hvørt ímóti øðrum, lögtingið samtykkir lógaruppskot, men landsstýrið sýtir at seta tey í gildi.

Hvussu skal nú verða skorið úr hesi trætu?

Adra staðni er reglan tann, at tá ríkisstjórnin kemur í minniluta fer hon frá av sær sjálvum, leggur starv sítt niður og leggur spurningin fyri veljararnar.

Hvussu eigur at vera hjá okkum?

Henda spurning megu nú menn taka principiella støðu til.

Okkara stjórnarskipan er nakad fyri seg. Hon liggur millum ta norsku og dansku. Í Noregi situr stjórnin valskeiðið út. Í Danmark situr hon valskeiðið út ella til tess, at ríkisdagurin gevur henni sítt misstreysti. Nýggj stjórn kann so verða sett uttan val. Men vanligt verður val fyrst. Í Føroyum kann lögtingið beinavegin samtykkja, at nýtt val skal verða, og aftaná hvørt val skal nýggj stjórn (landsstýrið) verða vald.

Spurningurin hjá okkum er, um fylgjan av, at landsstýrið ikki vil fremja lögtingsins samtyktir, skal verða nýtt val, ella um lögtingið skal kunna tola eina landsstýris sýtan, um viðurskiftini liggja soleiðis, at tað sum heild tikið er minni samgonga millum teir menninar

Sjúkrahússpurningurin í Havn.

Sjúkrahússtjóri K. Warming og arkitektar Salling Mortensen komu upp við »Drottningini« til samráðingar um sjúkrahúsmálið. Menn hava hugsað sær annaðhvørt at byggja eitt heilt nýtt sjúkrahús ella at byggja upp í tað gamla. Tað seinra er tað biligasta. Men hitt fyrsta er avgjört tað besta tíðarhóskandi. Hvat ið avgerðin verður er okkum enn ókunnugt.

Við at beinskerja játtanina til byggingar hava sambandsmenn og fólkaflokksmenn hálvum forkomio landssjúkrahúsmálinum.

ella flokkarnar, ið gingnir eru saman um einstök lógaruppskot, ið landsstýrið ikki vil fremja, enn millum landsstýrið og ein meirluta á tingi.

Ella kann tað verða bæði soleiðis, at tað verður at taka støðu til val ella ikki val eftir sum menn meta spurningarnar, ið landsstýrið ikki vil fremja, leika á hjá landinum sum heild tikið?

Hesum viðvíkjandi verður óivað at frætta beinavegin, tingið er komið saman.

Vit sita nú við skerdum luti

Fiskimálaráðharrin hjá okkum sýtti teim veiku trolarafeløgnum at fara á saltfiskaveiðu í fjør, men noyddi tey at fara á fesk-fiskaveiðu tús aftaná tús til undirskot og mikið tap.

Hetta hevur borið við sær at lögtingsins skattur er 1,5 millión minni í ár enn í fjør. Ein atburður, sum eingin nationalökonomur í verðini dugir at fata. Ein dýrur atburður fyri landið.

Tær 10 milliónirnar av marshallhjálpi heim at nýta í Føroyum

Okkum trýtur drifts- og virkispeningur. Til viðgerðar var ígjár á fundi millum landsstýri og flokksformenninar eftir uppskoti frá P. M. Dam fólkatingsmanni at biðja ríkisumboðsmannin, nú hann fer niður, at troðka á at fáa flutt tær 10 mill. av marshallhjálpi heim. Hetta er serliga umráðandi vegna havnabyggingina, sum nú fer fram. ⁴/₁₀ av marshallhjálpi skulu sum kunnugt nýtast til havnabygging.

Brunakyndarin enn leysur

At brunin á »Hotell Føroyar« var ifestur av mannaávim ívast eingin í.

Mistonktur er Danin Bjarne Christensen. Hann varð tikið og settur til forhoyr.

Men úrslitið varð, at hann slapp leysur. Politimestarin meinti kortini, at »indisiinið« vóru so fellandi fyri hann, at hann kravdi hann hildnan fastan í 14 dagar aftrat. Hesum vildi tó tann virkandi dómarin ikki geva viðhald, hóast hann eyðsýnliga dróg á til báðar síður. Eingin skal verða dømdur uttan brotsgerðin er fullprógvað. Sum stendur til í dag er B. C. framvegis mistonktur, og ótti er á fólkum fyri, at hann í »pyrumannskari girnd« skal seta eld á av nýggjum. Hvussu stórir óttin er visir hetta ein maður segði okkum. Hann og konan vóru farin til songar. Knappliga verður hann vaktur av konuni, Hon rykkir hjartkipt í armin á honum og sigur: Tú, trýrt tú, at vit kunnu leypa niður av altanuni, um eldur verður settur á húsini.

Könir lógreglumenn koma við »Tjaldrinum« fyri at fáa fatur í brunakyndaranum — pyrumaninum.

LÝSING

Orsakað av teim ringu umstøðunum við at útvega innivist í Havnini í lötuni heitir býráðið á teir borgarar, ið kunnu hjálpa við innivist uttan kostarhald.

Nógvir útlendingar koma til Føroyar í summar, og vegna eldsbrunan á Hotel Føroyum er øll hjálp neyðug fyribils.

Vendið tykkum til Føroya ferðamannafelag, tlf. 336.

TÓRSHAVNAR BÝRÁÐ, tann 9. juni 1950.

Aðalfundur

Av tí, at ikki nóg nógvir partahavarar vóru móttir á aðalfundinum 30. mai í ár í P-F Skipafelagnum Føroyar, Tórshavn, til endaliga at samtykkja uppskot til lógbroytingar, verður hervið boðað til nýggjan aðalfund á skrivstovu felagsins í Tórshavn mikudagin 12. juli 1950 kl. 20, har sama uppskot til lógbroytingar verður framlagt til samtyktar.

Partahavarar, ið vilja móta á aðalfundinum, skulu innan 10. juli 1950 venda sær til skrivstovu felagsins í Tórshavn og fáa atgongukort.

Tórshavn, 7. juni 1950.

P-F SKIPAFELAGIÐ FØROYAR

SMÁTÍÐINDI

Trolarar og trolskip fylla seg við Bjarnaoyanna.

—o—

Nú eru flestu skip, ið skulu til Grønlands í ár, sigld.

—o—

Hvalaoljan sigst at fara upp í prís. Orsøkin hertil skal vera, at hitt kommunistiska Kina ikki verður góðkent av Ameriku.

—o—

Javnaðarmenn í Bretlandi sigast at hava bestu líkindi fyri at økja um meirluta sín við næsta val.

—o—

Longu nú verður nógv talað um, at ein hópur av Føroyingum verða at búseta seg í Grønlandi.

Salt- og klippfiskasölan

Vörubýti millum Italiu og Danmark heldur áfram fyri í hvussu er teir fyrstu 3 mánaðarnar. Seld kunnu verða 12.000 tons av saltfiski, 5 frá Grønlandi og 7 frá Føroyum.

Av klippfiski til Spaniulands kunnu Føroyingar selja fyri um 25 milliónir fyrst. Vónir eru fyri at økja söluna seinri á ári.